

Datum

2023-09-29

Vår referens

Malin KempengrenAnna Olin

UtvecklingssekreterareVerksamhetschef HSL

malin.kempengren@malmo.seanna.olin@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss angående Remiss från Socialdepartementet - Elektronisk

tillgång till barns uppgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården (Ds 2023:26) GRF-2023-28340

Sammanfattning

Grundskoleförvaltningen har getts möjlighet att lämna ett yttrande till kommunstyrelsen gällande remiss från Socialdepartementet avseende promemorian Elektronisk tillgång till barns uppgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården. Grundskoleförvaltningen ställer sig positiv till föreslagna förändringar. Förvaltningen anser att det är viktiga förslag på lagändringar och åtgärder för en mer ändamålsenlig ordning för att ge vårdnadshavare, enskilt eller tillsammans med barnet, tillgång, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande, till barns patientuppgifter och andra hälso- och sjukvårdsuppgifter. Det är vidare av stor betydelse att synliggöra barn och vårdnadshavare i lagstiftningen, vilket kan komma att underlätta för vårdpersonalens tolkning av föräldrabalken och offentlighets- och sekretesslagen.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och skickar det till kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- Rapport Elektronisk tillgång till barns uppgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården (Ds 2023:26)
- G-Tjänsteskrivelse GRNAU 231013 Remiss angående Remiss från Socialdepartementet - Elektronisk tillgång till barns uppgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården (Ds 2023:26)
- Förslag till yttrande GRN 231025 Remiss angående Remiss från Socialdepartementet – Elektronisk tillgång till barns uppgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården (Ds 2023:26)

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2023-10-13

Grundskolenämnden 2023-10-25

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet**Promemorian DS2023:26 - Elektronisk tillgång till barns uppgifter inom hälso- och sjukvården**

2022 gav regeringen Socialdepartementet i uppdrag att utreda elektronisk tillgång till barns uppgifter inom hälso-, sjuk- och tandvården. I uppdraget ingår att kartlägga hur nuvarande ordning fungerar när det gäller vårdnadshavares direktåtkomst till barns uppgifter samt lämna förslag på författningsändringar eller andra åtgärder för att åstadkomma en mer ändamålsenlig ordning för att ge vårdnadshavare, enskilt eller tillsammans med barnet, tillgång, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande till barnets patientuppgifter i hälso- och sjukvård inklusive tandvård när barnet är 13-15 år.

Rådande lagstiftning skiljer inte på barnets egen respektive vårdnadshavarens elektroniska tillgång till barns patientuppgifter och andra hälso- och sjukvårdsuppgifter. I stället talas i lagstiftningen enbart om den enskildes eller patientens elektroniska tillgång. Utredarna menar att detta medför att både barn och vårdnadshavare blir osynliga i lagstiftningen. Denna lagstiftningsmetod anses medföra att komplicerade tolkningar av föräldrabalken och offentlighets- och sekretesslagen lämnas över till hälso- och sjukvårdspersonal.

Utredarna anser att det är en klar fördel för de flesta barn att vårdnadshavare kan medges elektronisk tillgång till barnets hälso- och sjukvårdsuppgifter på ett smidigt sätt. Samtidigt, menar utredarna, att det är nödvändigt att barns integritet skyddas och att vårdnadshavaren inte får tillgång till sådana uppgifter som kan medföra en risk för barnet.

Utredningen lämnar i promemorian förslag till en mer ändamålsenlig ordning genom att det förtydligas att:

- vårdnadshavare får medges elektronisk tillgång till sina barns hälso- och sjukvårdsuppgifter och
- att barn som har fyllt tretton år får medges elektronisk tillgång till sina hälso- och sjukvårdsuppgifter.

För att skydda barns personliga integritet föreslår utredarna att bestämmelserna förenas med en skyldighet för

- vårdgivare och E-hälsomyndigheten att
  - spärra uppgifter för vårdnadshavaren om ett barn som har fyllt tretton år motsätter sig vårdnadshavarens elektroniska tillgång,
  - spärra uppgifter för vårdnadshavaren om uppgifterna omfattas av sekretess gentemot vårdnadshavaren och
  - spärra uppgifter för barnet om uppgiften har spärrats för vårdnadshavaren med hänvisning till sekretess.
- hälso- och sjukvårdspersonal att
  - pröva om uppgiften omfattas av sekretess,

- informera barn som har fyllt tretton år om rätten att motsätta sig att vårdnadshavaren får del av barnets uppgifter,
- hos E-hälsomyndigheten begära att få en uppgift om ett barn spärrad i den nationella läkemedelslistan för direktåtkomst av vårdnadshavaren, om uppgiften inte får lämnas ut till vårdnadshavaren

Förslagen innebär förändringar i patientdatalagen, lagen om nationell läkemedelslista och offentlighets- och sekretesslagen.

Vidare föreslår utredarna att

- regeringen ska ge en myndighet i uppdrag att ta fram och publicera stödmaterial riktad till vårdgivare med anledning av de nya bestämmelserna, och
- regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska ges bemyndigande att meddela föreskrifter om säkerhetsåtgärder vid enskilds direktåtkomst till uppgifter i den nationella läkemedelslistan.

Förvaltningens bedömning

Grundskoleförvaltningen i Malmö har tagit del av promemorian Elektronisk tillgång till barns uppgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården. Grundskoleförvaltningen ställer sig positiv till föreslagna förändringar.

De föreslagna förändringarna bedömer grundskoleförvaltningen vara betydelsefulla för barns möjlighet att få insyn i sin vård och behandling samt för föräldrars möjlighet att stödja sitt barn och därmed fullgöra sitt omsorgsansvar och föräldraansvar. Förvaltningen vill samtidigt understryka vikten av att det i de föreslagna förändringarna ingår att det i vissa fall är nödvändigt att barns integritet skyddas och att vårdnadshavare inte får tillgång till sådana uppgifter som kan medföra risk för barnet.

Förvaltningen vill också lyfta fram en viktig aspekt gällande implementering av lagförslagen genom att belysa vikten av att vårdpersonalen resonerar klokt vid mognadsbedömning och 13-års gränsen vid de tillfällen då barnet är 13 år men inte alls uppnår mognadsgraden motsvarande en 13-åring, till exempel vid intellektuell funktionsnedsättning. Stödmaterial som föreslås tas fram bör inkludera vägledning gällande detta.

Vidare instämmer förvaltningen i att det är en förutsättning, så som utredarna föreslår, att:

- journalsystemen har rätt teknisk funktionalitet
- stödmaterial riktad till vårdgivare med anledning av de nya bestämmelserna
- samordning mellan vårdgivare för att ge personalen kunskaper om förutsättningarna för direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande samt om systemens tekniska funktionalitet
- samordnad nationell information till barn och vårdnadshavare

Ansvariga

Mats Johnsson Utbildningschef

Peter Lindberg Förvaltningschef

